

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 118.

Tredie Session.

41de Møde.

Tredagen den 12te December.

(Forts.)

Monrad: Ja det er jo et Rangspørgsmaal imellem Provster og Amtmænd, som nu er blevet reist, et Spørgsmaal, om hvem af disse man maa ansee for i denne Sag at være meest sagkyndig. Jeg for min Deel maa nu stemme for, at Provsterne (Latter) have den største Sagkyndighed i det Mindste med Hensyn til Religions-Underviisningen, og det er jo et Underviisningsfag som spiller en meget stor Rolle og indtager en høist vigtig Plads i Almueunderviisningen, men jeg kan dog ikke troe, at det er de Herrers Mening at ville udskyde Religionsunderviisningen (Hør!). Med Hensyn til Religionsunderviisningen skulde jeg altsaa formene, at Provsten maa have større Kyndighed end Amtmanden, thi den geistlige Embedsmand underkastes jo dog en bestemt Prøve med Hensyn til hans Dygtighed i at undervise i Religionen; hvad derimod Tilsynet med Skrivning, Læsning og Regning angaaer, da vil jeg indrømme, at det maaskee kan være vanskeligt at afgjøre, hvem der har Forrangen. I „Regning“ vil Amtmanden maaskee være stærkest (Latter), og i „Læsning“ antager jeg, at Amtmand og Provst omtrent ville være lige stærke (Latter). Det egentlige Spørgsmaal er imidlertid, til hvis Omraade Forretningerne henhøre, og med Hensyn dertil maa jeg bemærke, at der er en vigtig Omstændighed, som man ikke maa lade ude af Betragtning, og det er, at Kaldsretten for største Delen ligger paa det samme Sted, hvor Tilsynet er, altsaa hvor Kjendskab til alle dem, som skulle kaldes, maa forudsættes at være. Jeg mener, at dette i og for sig er aldeles rigtigt, og at man ikke maa skille disse to Ting

saaledes fra hinanden: Tilsynet eller Controllen og Kaldsretten, thi Kjendskab til de forskjellige Personligheder maa ogsaa antages at medføre Evnen til lettere at bedømme, hvem Embedet skal betroes (Tscherning: Maa jeg bede om Ordet). At man i denne Henseende kunde ønske en eller anden Forandring, saaledes at Communernes Indflydelse paa en eller anden Maade blev større, det skal jeg være villig til at indrømme; men jeg mener, at det vigtigste Spørgsmaal er det Forhold, der bestaaer mellem Tilsynet og Kaldsretten. Skulde man finde, at Tilsynet, og i denne Henseende troer jeg rigtignok, at de seminaristisk dannede Medlemmer dog maaskee lægge for stor Vægt paa en særegen Dannelse, ikke er sagkyndigt nok, saa vil jeg ansee det for rettest, at man gik en anden Vej, nemlig at man opstillede større Fordringer til Sagkundskab, at man for Exempel forlangte, at enhver geistlig Embedsmand skulde aflægge en meget paalidelig Prøve paa, at han virkelig var i Besiddelse af den Kundskab og den Dannelse, som et saadant Tilsyn udfordrer, men jeg troer, at dette Spørgsmaal ikke kan behandles isoleret, og at man derfor vil gjøre bedre i at udsætte dette meget vigtige Spørgsmaals Forhandling, til man kan forhandle det i Forbindelse med det, som er lovet os fra Regjeringen, eller i alt Fald i Forbindelse Forslag fra ærede Medlemmer, der vare mere omfattende end det foreliggende.

Frolund: Her træder igjen et Principspørgsmaal op (Monrad: Ja!), men jeg veed dog ikke, om dette ganske hører ind herunder; imidlertid skal jeg dog tillade mig at berøre det samme Spørgsmaal, som er opfattet. Jeg maa tilstaae, at jeg egentlig ikke troer, at man, for at kunne kontrollere Religionsunderviisningen, behøver at være Provst,